

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1375-4

03.06.2021

Avgjørelse av klager på vedtak om kvote for betinga skadefelling og lisensfelling av brunbjørn i forvaltningsregion 6 (Midt-Norge) i 2021

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Rovviltets Røst av 27. april 2021 og Naturvernforbundet av 14. mai 2021 på rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) sitt vedtak av 23. april 2021 om kvote for betinga skadefelling og lisensfelling av brunbjørn i forvaltningsregion 6 i 2021.

Klima- og miljødepartementet opprettholder i hovedsak rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 sitt vedtak om kvote for betinga skadefelling og lisensfelling for brunbjørn i 2021 av 23. april 2021. Departementet tar inn vilkår om at bjørnebinne(r) med unge(r) som opptrer sammen under skadefellingsforsøk og lisensfelling skal være unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. Videre tar departementet inn et vilkår om at Statsforvalteren skal gis fullmakt til å avslutte lisensfellinga dersom det blir felt binne under skadefelling eller lisensfelling.

Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på skadehistorikken og skadepotensialet knyttet til bjørn i regionen. Departementet finner at den vedtatte kvoten for betinget skadefelling, eventuelt lisensfelling, av tre bjørner ikke truer bestandens overlevelse og ikke er til hinder for å nå det nasjonale og regionale bestandsmålet neste år. Departementet viser til at statsforvalteren i hvert enkelt tilfelle der det kan bli aktuelt med skadefelling blant annet skal gjøre en vurdering av om det finnes annen tilfredsstillende løsning for å forhindre tap av beitedyr.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling

Saksbehandler
Gro Kvelprud Moen
22 24 59 46

Saksgang

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 vedtok 23. april 2021 en kvote for betinga skadefelling og lisensfelling av brunbjørn i forvaltningsregion 6 i 2021. Vedtaket ble påklaget av Rovviltets Røst 27. april 2021 og Naturvernforbundet 14. mai 2021. Rovviltnemnda behandlet klagen 21. mai 2021, og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 26. mai 2021 for endelig avgjørelse. Miljødirektoratet gav sin faglige tilråding i saken 27. mai 2021.

Klagers anførsler

Under gjengis de viktigste anførselene i klagen.

Rovviltets Røst

Klager påklager vedtaket, og anfører at de ikke finner noen begrensning eller unntak for binner med unger og hennes unger er unntatt fra felling. Klager anser at skjerming av binner og hennes unger er vesentlig for å oppnå neste års bestandsmål.

Naturvernforbundet

Klager anfører at vilkårene for at nemnda skal ha myndighet til å fatte vedtak i saken ikke er oppfylt. Det vises til at rovviltforskriften § 7 må forstås slik at bestanden må ligge over bestandsmålet for at nemnda skal ha myndighet til å fatte vedtak om felling. For forvaltningsregion 6 vil det si at det minimum må være 3,1 ynglinger. Det vises at det ble beregnet 2,9 ynglinger i 2020, og klager mener derfor at nemnda ikke har myndighet til å fatte vedtak om betinga skadefellingskvote eller lisensfellingskvote.

Klager anfører videre at bestandssituasjonen er slik at det ikke er rom for lisensfelling. For å nå bestandsmålet i kommende år, kan det ikke tas ut binner, og ikke så mange som tre brunbjørner årlig. Klager mener grensa for eventuell bruk av lisensfelling må trekkes vekk fra forvaltningsområdet for brunbjørn, slik at man ikke kommer i skade for å felle binner.

Klager mener en del av vilkårene gir unødig høyt konfliktnivå. Klager viser til at det i innstillingen til vedtak er sagt at bjørnebinne(r) med unge(r) er unntatt fellingsløyve, og klager på at vilkåret ikke er med i nemndas vedtak. Klager mener eneste løsning på sikt er å endre forvaltningsplanen, slik at man får grenser som er naturlige for brunbjørnen.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 fattet 23. april 2021 følgende vedtak:

"1. Rovviltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om tre årlige ynglinger av brunbjørn i region 6. Nemnda anser at bestanden av brunbjørn ligger på det regionale bestandsmålet og at nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling og lisensfelling av brunbjørn i 2021, jf. rovviltforskriften §§ 8 og 10, jf. også §§ 4 og 7.

2. For å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn anser rovviltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 6.

Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og -utvikling i Midt-Norge.

Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte kvoten for skadefelling og lisensfelling på tre dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller for stor samlet belastning. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

3. Det fastsettes en kvote på tre brunbjørner for betinget skadefelling.

4. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

5. Rovviltnemnda åpner for lisensfelling av brunbjørn på eventuell gjenværende skadefellingskvote til høsten.

6. Lisensfellingsperioden fastsettes til perioden fra 21. august til 15. oktober 2021.

7. Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfellinga minst tre ganger daglig under fellingsforsøk. Dette ved å ringe Statsforvalteren lisensfellingstelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten.

8. Lisensfellingsområde avgrenses til region 6 Midt-Norge utenfor forvaltningsområdet for bjørn i regionen.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent."

I sin behandling av klagene 21. mai 2021 vedtok rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 videre følgende:

"Rovviltnemnda viser til at klagene har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvote, jf. nml. §§ 8 og 10 jf. også fvl. § 17. Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet. Klagene tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 23.4.2021 i sak 17/21, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd."

I sekretariatets innstilling til rovviltnemndas behandling av saken er det blant annet gjort rede for bestandsstatus og utvikling hos brunbjørn i forvaltningsregion 6, påviste skader forvoldt av brunbjørn, vurdering av rovviltnemndenes myndighet etter rovviltforskriften § 7, vurdering av nml. §§ 8 til 12 og lisensfellingsområde og hjemmelsgrunnlag for lisensfelling opp mot nml. § 18 første ledd bokstav b og c.

Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet sier i sin faglige tilrådning 27. mai 2021 blant annet følgende:

"Rovviltnemnda fikk for første gang i år myndighet til å forvalte bjørnebestanden i regionen etter at Rovdata estimerte antall bjørnekull i 2020 til 2,9 i region 6. Fra før er det kun region 5 som har oppnådd bestandsmålet for bjørn i Norge. Rovdata estimerte antall kull i landet til 8,5 i 2020, som er det høyeste antallet siden 2009. Bestandsmålet for Norge er fastsatt til 13 årlige bjørnekull (NINA Rapport 1986). Bestandsmålet i region 6 er 3 årlige ungekull.

For å komme opp mot bestandsmålet for bjørn er det avgjørende viktig å sikre overlevelse av binner. Kjønnfordelingen av DNA-identifiserte bjørner i landet har historisk vært svært skjev med en overvekt av hannbjørner. Det har sammenheng med Norge er et randområde til den større østlige bjørnepopulasjonen og at binner er mer stedegne enn hannbjørnene. Det har imidlertid vært en utvikling mot en stadig større binneandel, noe som forklarer at estimatet på antall ynglinger har økt de senere årene. For 2020 er fordelinger mellom identifiserte binner og hannbjørner 57/43 med hannbjørner i overvekt.

I region 6 er situasjonen noe bedre enn landsgjennomsnittet. Av 29 påviste bjørner i 2020 var det 17 binner og 12 hannbjørner. I løpet av 2020 ble det registrert 2 døde bjørner, 1 binne og 1 hannbjørn, begge på skadefelling. Det er så langt ikke registrert døde bjørner i region 6 i 2021.

Bjørnesonen i region 6 grenser mot Sverige, og det er regelmessig utveksling av individer over riksgrensen. I 2020 ble det felt 8 bjørner i Jämtland innenfor en avstand på 5 km fra riksgrensen. Av disse var 4 voksne binner, og minst 2 av disse hadde hatt hovedtilhold i Norge.

Migrasjon ut av bjørnesonen på norsk side er også et gjentakende problem i forhold til skade på sau og tamrein. Det igjen øker sannsynligheten for at bjørner med hjemmeområde hovedsakelig innenfor bjørnesonen vil bli skutt på skadefelling utenfor sonen. Bjørnesonen i region 6 er isolert sett vurdert som tilstrekkelig stor for å kunne gi rom for bestandsmålet på 3 årlige ynglinger (NINA Rapport 1952), men rapporten konkluderer med at det vil ta minst 10 år å oppnå en bestand på bestandsmålet på grunn av utstrakt felling på svensk side. Betydningen av eventuelle skadefellinger i tilgrensende skadeutsatte områder på norsk side er ikke vurdert.

Sekretariatet foreslo en samlet kvote på 3 bjørner, og at det ble satt som vilkår at binne(r) med unge(r) som opptre sammen under skadefellingsforsøk og lisensfelling er unntatt fra tillatelsen. Videre at de tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner skal felles skal være iverksatt, samt at Statsforvalteren får fullmakt til å avslutte lisensfelling i områder med binner dersom det felles binne under skadefelling eller lisensfelling. Nemnda har ikke fulgt opp disse forslagene til vilkår i sitt vedtak.

Miljødirektoratet mener region 6 står overfor store utfordringer med å opprettholde et stabilt bestandsnivå tilsvarende bestandsmålet for regionen i årene som kommer, til tross for en relativ god binnebestand i 2020. Årsaken er stor avgang i form av skadefelling i Sverige og lett tilgang til attraktive områder i tilgrensede skadeutsatte beiteprioriterte areal hovedsakelig i Namdalen i sørvest og Snåsa i sør, der skadefelling kan bli eneste løsning. Vi mener derfor det er nødvendig at kvotevedtaket tar tilstrekkelig forbehold mot vilkårlig felling av binner. Statsforvalterens innstilling til vedtak har formuleringer som tilfredsstillende dette.

Konklusjon

Direktoratet mener at kvotens størrelse ikke vil true bestandens overlevelse, jf. nasjonalt fastsatte bestandsmål og geografisk differensiert forvaltning. Vi mener videre at det i enkelte tilfeller med potensiale for stor skade ikke finnes andre tilfredsstillende forebyggende tiltak enn skadefelling, og at det derfor er nødvendig å opprette en kvote for betinget skadefelling på bjørn.

En langsiktig strategi for å opprettholde bestandsmålet for region 6 forutsetter imidlertid en høy terskel mot felling av binner. Direktoratet vil derfor gi råd om at det tas inn vilkår i vedtak om kvote for betinget skadefelling og lisensfelling som i størst mulig grad utelukker felling av binne med unger."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 18 og 77 og rovviltforskriften §§ 7, 8 og 10. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Det samme gjelder naturmangfoldloven § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønsmessige vurderingen av saken. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Departementet anser også at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i nml. § 8 er oppfylt. Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som brunbjørner blir utsatt for i form av rapporter om bestanden og annen vitenskapelig kunnskap fra det skandinaviske bjørneprosjektet, slik som kunnskap om bestandsstørrelse, bestandsutvikling, lovlig felling og ulovlig avlaving mm. Utover enkelte påkjørsler, skjer avgangen av brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har derfor i stor grad oversikt over den samlede belastningen for brunbjørn. Kjent avgang av

brunbjørn i Norge i 2020 var totalt 10 bjørn. Innenfor region 6 var kjent avgang 2 brunbjørner, hvorav 1 binne. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap i saken, og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får derfor mindre betydning.

I det påklagde vedtaket har rovviltnemnda i region 6 fastsatt kvote for betinget skadefelling på tre brunbjørn, og åpnet for lisensfelling av brunbjørn på eventuell gjenværende skadefellingskvote til høsten. Betinget skadefelling hjemles i nml. § 18 første ledd b), jf. rovviltforskriften § 2 bokstav a, og lisensfelling hjemles i nml. § 18 første ledd b) eller c), jf. rovviltforskriften § 2 bokstav g. Dersom vilkårene i rovviltforskriften § 7 er oppfylt, har rovviltnemnden myndighet til å tildele kvote for betinget skadefelling på bjørn til statsforvalteren, jf. forskriften § 8, og fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av bjørn, jf. forskriften § 10. I det følgende vil vilkårene for felling i nml. § 18, og for rovviltnemndenes myndighet i rovviltforskriften § 7, vurderes samtidig for betinget skadefelling og eventuell lisensfelling.

Vedtaksmyndighet

Etter rovviltforskriften § 7 har rovviltnemnden myndighet til å fatte vedtak om kvote for blant annet skadefelling og lisensfelling *"når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen"*. I kommentarene til bestemmelsen er det utdypet at *"I de tilfeller der de nasjonale bestandsmålene i regionen ikke er nådd har ikke rovviltnemnden myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt."* Dette innebærer at rovviltnemnden har vedtaksmyndighet der bestandsmålet er nådd, det vil si både der bestanden ligger på og over bestandsmålet. Denne forståelsen av rovviltforskriften § 7 er lagt til grunn for forvaltningens praksis, og departementet mener rovviltnemnda har tolket § 7 riktig på dette punktet.

Departementet viser til at det for jerv og gaupe er klarlagt at alminnelige avrundingsregler, med avrundning til nærmeste heltall av gjennomsnittlig antall ynglinger siste tre år, skal benyttes ved vurdering av om det er rovviltnemndene eller direktoratet som har myndighet til å vedta kvote. Departementet mener det er hensiktsmessig at det legges til grunn en lik praksis for artene på dette punktet. Det vil si at når beregnet antall ynglinger er 2,9 så skal det rundes opp til 3, slik det følger av Rovdatas praksis og det som er praksis ved jerv og gaupe.

Det følger av dette at rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 har myndighet til å fatte vedtak om betinget skadefelling og lisensfelling av brunbjørn for 2021.

Vilkår om at uttak må avverge skade

Departementet skal i denne saken ta stilling til om man skal tillate uttak av brunbjørn for å avverge skade på husdyr og tamrein, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b, gjennom fastsettelse av kvote for skadefelling og lisensfelling. Bestemmelsen stiller et visst minstekrav til skadens omfang og alvorlighetsgrad, jf. HR-2021-662-A avsnitt 82.

I forvaltningsplanen for rovvilt i forvaltningsregion 6 er regionen delt inn i ulike forvaltningsområder. Det følger av prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning at terskelen for felling skal være lavere i beiteprioriterte områder, og høyere i områder prioritert til rovdyr.

Som det fremgår av sekretariatets innstilling til rovviltneemndas behandling av saken har det den siste ti-års perioden blitt påvist et varierende antall skader på beitedyr forårsaket av brunbjørn i forvaltningsregion 6. Enkelte områder har årvisse relativt store skader, og streifdyr kan medføre at skader forekommer i andre områder. Hovedandelen av påviste skader forvoldt av brunbjørn i regionen er på sau. Skader på tamrein antas å være særlig knyttet til ukene rundt kalving. I innstillingen fremgår det at det er relativt få skader forvoldt av brunbjørn påvist på tamrein i regionen, men at det anses å være vanskelig å dokumentere tap av kalv til brunbjørn, og at det derfor kan være noe underestimert. Departementet legger til grunn at det er stor sannsynlighet for at det også vil oppstå skader i 2021, og finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt.

I tillegg til nml. § 18 første ledd bokstav b, må to kumulative vilkår være oppfylt for at felling kan gjennomføres; at felling ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. Vurderingene av disse to vilkårene følger under.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

I vurderingen av vilkåret om at det ikke må foreligge andre tilfredsstillende løsninger vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som er fastsatt bl.a. i rovviltforskriften § 4 og rovviltneemndas regionale forvaltningsplan veie tungt. Av rovviltforliket 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. Departementet viser også til Klima- og miljødepartementets brev av 9. juli 2014 om forståelsen av vilkår for skadefelling og begrepet skadepotensial der det fremgår at *"I prioriterte beiteområder skal det være lav terskel for å tillate skadefelling av rovdyr. I prioriterte yngleområder skal det være høy terskel for å tillate skadefelling av den aktuelle rovviltarten da det i slike områder kreves at beitenæring og andre interesser tilpasses rovdryforekomsten i beiteområdet"*. På denne bakgrunn mener departementet at det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta skadefellingskvote for brunbjørn i forvaltningsregion 6, og anser dermed vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte som oppfylt. Departementet anser at lignende hensyn gjør seg gjeldende når det gjelder eventuell lisensfelling. Når det gjelder kvote for skadefelling, viser departementet videre til at vurderingen av om formålet kan nås på annen tilfredsstillende måte skal gjennomføres av statsforvalteren i hvert enkelt tilfelle der det kan være aktuelt å benytte den betingede skadefellingskvoten.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av naturmangfoldloven § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A avsnitt 65. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A avsnitt 63 og nml. § 6.

Det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn er 13 årlige ynglinger. Det er beregnet at det var 8,5 ynglinger av brunbjørn i Norge i 2020. Det regionale bestandsmålet i forvaltningsregion 6 er tre årlige ynglinger. I 2020 er det beregnet at det var tre (2,9) ynglinger i regionen. Bestanden av brunbjørn ligger dermed under det nasjonale bestandsmålet og på det regionale bestandsmålet.

Når det gjelder vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse viser departementet til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen for brunbjørn i den faglige tilrådingen. Departementet legger til grunn direktoratets vurdering om at uttaket ikke vil true bestandens overlevelse og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt.

Bestandsmålet

Forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 inneholder ikke direkte plikter, og det er mulig å gjøre uttak etter § 18 selv om forvaltningsmålet i § 5 ikke er nådd, jf. HR-2021-662-A avsnitt 62 og Ot.prp. nr. 52 (2008–2009) side 81 og 375-376. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for geografisk rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt.

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for de ulike rovviltartene. Bestandsmålet for brunbjørn ble senere endret ved rovviltforliket i 2011. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det er fastsatt et bestandsmål på tre ynglinger av brunbjørn i forvaltningsregion 6. Bestandsmålet for brunbjørn i forvaltningsregion 6 ble oppnådd i 2020 for første gang siden bestandsmålet ble satt.

I kommentarene til rovviltforskriften § 7 andre ledd går det fram at ved vurdering av kvote for lisensfelling og betinget skadefelling skal rovviltnemnda gjøre en samlet vurdering av bestandsstatus og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

Når det gjelder muligheten til å nå bestandsmålet viser vi også til brev av 9. juli 2014 der det fremgår at *"Generelt er handlingsrommet for skadefelling større når bestandsmålene i rovviltforliket er nådd i prioriterte yngleområder, og både nasjonal og regional bestandsstatus vil kunne påvirke dette handlingsrommet. Bestandssituasjonen er imidlertid ikke til hinder for at det etter en konkret vurdering gis skadefellingstillatelse på rovviltarter som ikke har nådd bestandsmålet for å avverge skade på beitedyr"*. Departementet forstår direktoratets vurdering dithen at en effektivering av den vedtatte skadefellingskvoten, eventuelt lisensfellingskvoten, på tre brunbjørner i forvaltningsregion 6, gitt en høy terskel mot felling av binner, ikke vil være til hinder for å nå det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for brunbjørn for regionen.

I sekretariatets innstilling til rovviltnemndas behandling av saken, er det to vilkår som kan knyttes til skjerming av binner med unger fra felling. Vilkår i punkt 4 i forslag til vedtak i innstillingen fra sekretariatet sa at *"Rovviltnemnda setter som vilkår at bjørnebinne(r) med unge(r) som opptrer sammen under skadefellingsforsøk og lisensfelling er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt."* Videre omtalte punkt 6 i forslag til vedtak i sekretariatets innstilling gjennomføringen av lisensfelling slik (sekretariatets endrede versjon av punkt 6 lagt fram i møtet 23. april): *"Rovviltnemnda åpner for lisensfelling av brunbjørn på eventuell gjenværende skadefellingskvote til høsten. Dersom det under skadefelling og lisensfelling blir felt binne gis Statsforvalteren fullmakt til å avslutte lisensfellinga."* Rovviltnemnda vedtok ikke punkt 4 fra sekretariatets forslag til vedtak om å unnta binne(r) med unge(r) som opptrer sammen fra tillatelsen til skadefelling eller lisensfelling, eller at de tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. Rovviltnemnda vedtok heller ikke andre setning i punkt 6 i sekretariatets forslag til vedtak om at Statsforvalteren gis fullmakt til å avslutte lisensfellinga dersom det blir felt binne under skadefelling eller lisensfelling.

Miljødirektoratet konkluderer i sin faglige tilråding med at en langsiktig strategi for å opprettholde bestandsmålet for region 6 forutsetter en høy terskel mot felling av binner. Direktoratet tilrår derfor om at det tas inn vilkår i vedtak om kvote for betinget skadefelling og lisensfelling som i størst mulig grad utelukker felling av binne med unger. Departementet er enig i direktoratets vurdering, og mener derfor at vilkår om at bjørnebinne(r) med unge(r) som opptrer sammen under skadefellingsforsøk og lisensfelling skal være unntatt fra tillatelsen må tas inn. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. Videre mener departementet at Statsforvalteren skal gis fullmakt til å avslutte lisensfellinga dersom det blir felt binne under skadefelling eller lisensfelling.

Lisensfellingsområdet er i vedtaket avgrenset til å gjelde utenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Departementet opprettholder dette. Vi viser også til at rovviltnemndas vedtak om lisensfelling kun gjelder en eventuell gjenværende skadefellingskvote og at det maksimalt kan felles tre bjørner totalt.

I vurderingen av nødvendigheten av skadefellingskvote, eventuelt lisensfellingskvote, og om det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning, har departementet også lagt vekt på

hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser i saken, jf. nml. § 14 første ledd.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder i hovedsak rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 sitt vedtak om kvote for betinga skadefelling og lisensfelling for brunbjørn i 2021 av 23. april 2021. Departementet tar inn vilkår om at bjørnebinne(r) med unge(r) som opptrer sammen under skadefellingsforsøk og lisensfelling skal være unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. Videre tar departementet inn et vilkår om at Statsforvalteren skal gis fullmakt til å avslutte lisensfellinga dersom det blir felt binne under skadefelling eller lisensfelling.

Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på skadehistorikken og skadepotensialet knyttet til bjørn i regionen. Departementet finner at den vedtatte kvoten for betinget skadefelling, eventuelt lisensfelling, av tre bjørner ikke truer bestandens overlevelse og ikke er til hinder for å nå det nasjonale og regionale bestandsmålet neste år. Departementet viser til at statsforvalteren i hvert enkelt tilfelle der det kan bli aktuelt med skadefelling blant annet skal gjøre en vurdering av om det finnes annen tilfredsstillende løsning for å forhindre tap av beitedyr.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Gro Kvelprud Moen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Landbruks- og matdepartementet
Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 6
Statsforvalteren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Trøndelag

Adresseliste

Naturvernforbundet i
Møre og Romsdal
Naturvernforbundet i
Trøndelag
Rovviltets Røst
Norge

6630

TINGVOLL

KOPPI